

Οστεοπάθεια από MTX

Η σχετιζόμενη με MTX οστεοπάθεια (*Methotrexate osteopathy*) είναι μια σπάνια διαταραχή, χαρακτηριζόμενη από την τριάδα : **πόνος, οστεοπόρωση και άτυπα κατάγματα**. Παρατηρήθηκε αρχικά την δεκαετία του 70, σε παιδιά με οξεία λευχαιμία υπό μεγάλες δόσεις MTX, έκτοτε όμως, αρκετά περιστατικά έχουν περιγραφεί και σε ασθενείς με **φλεγμονώδη νοσήματα υπό χαμηλές δόσεις**, με τον παθοφυσιολογικό μηχανισμό να παραμένει εν πολλοίς άγνωστος

Σύμφωνα με **ανασκόπηση ενός αρχείου** (Rheumatology Department of Rennes University Hospital):

- για διάστημα παρακολούθησης 2011-19 και εξαιρώντας ογκολογικά περιστατικά, διαπιστώθηκαν 5 περιπτώσεις MTX-οστεοπάθειας
- οι θέσεις των καταγμάτων ήταν «άτυπες» για οστεοπορωτικά κατάγματα
- η εικόνα όλων των ασθενών βελτιώθηκε με την απόσυρση του φαρμάκου
- σε όλους τους ασθενείς χορηγήθηκε αντι-οστεοπορωτική αγωγή (διφωσφονικά ή denosumab), αλλά σε 2 από αυτούς που έλαβαν διφωσφονικά παρατηρήθηκε και 2^ο κάταγμα, πάλι σε άτυπη θέση

Στην **ανασκόπηση της βιβλιογραφίας** :

- διαπιστώθηκαν **25** ανάλογα περιστατικά
- σε μελέτες κυτταρικού ελέγχου σχετικά με την MTX-οστεοπλαθητική τοξικότητα, φάνηκε μειωμένος αριθμός οστεοβλαστών, οστεοκυττάρων και χονδροκυττάρων σε περιοχές μεταξύ επίφυσης και μετάφυσης των οστών (growth plate), με αύξηση του αριθμού και της δραστηριότητας των οστεοκλαστών
- in-vitro μελέτες έχουν δείξει διαταραχές του μηχανικού ερεθισμού των οστικών κυττάρων του δοκιδώδους οστού και διαταραχές πόλωσης της μεμβράνης
- σε αντίθεση με τα περιστατικά του αρχείου, στη βιβλιογραφία η διαταραχή αυτή δεν σχετίστηκε με μειωμένη BMD

Methotrexate osteopathy: five cases and systematic literature review

F. Robin, S. Cadiou, J.-D. Albert, G. Bart, G. Coiffier & P. Guggenbuhl

Osteoporosis International 32, 225–232 (2021) | [Cite this article](#)

Robin, F., Cadiou, S., Albert, J.D. et al. Methotrexate osteopathy: five cases and systematic literature review. *Osteoporos Int* 32, 225–232 (2021). <https://doi.org/10.1007/s00198-020-05664-x>